

BESZÁMOLÓ

A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTERIUMA

LEVÉLTÁRI KOLLÉGIUMA 2002. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

A 18/1998. (V. 13.) rendelettel létrehozott, a minisztérium szakértői testületként működő Levéltári Kollégium (a továbbiakban: Kollégium) 2002-ben háromszor tartott ülést, amelyeken a Kollégium jogszabályában meghatározott feladatkörében felvetődött kérdéseket tárgyalta meg. A tervezett negyedik ülésre dr. Gecsényi Lajos elnöknek mint a Magyar Országos Levéltár főigazgatójának 2002. október 31-én bekövetkezett közalkalmazotti jogviszonyának megszűnése, ill. távozása miatt, ti. az MTA Történettudományi Intézetében, nem került sor.

A Kollégium az év folyamán az előző években megkezdett munkáját folytatta. Ennek kapcsán véleményezte a később 10/2002. (IV. 3.) számon megjelent NKÖM rendelet tervezetét a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről (a továbbiakban: követelményrendszer). Nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek a jogszabálynak a jelentőségét a levéltárosok számára.

Az említett követelményrendszer 5. §-a kimondja, hogy a Magyar Országos Levéltár – a Kollégiummal együttműködve – szakmai ajánlásokat és útmutatókat dolgoz ki a levéltárak részére. 2002 folyamán két ajánlás kidolgozása fejeződött be:

- A területi (önkormányzati általános) levéltárak fondjegyzéke szerkesztésének alapelvei valamint
- Az ajánlások az 1984–1989. évi megyei/fővárosi MSZMP iratok rendezéséhez, selejtezéshez és segédletekkel való ellátásához című.

Az említett ajánlásokat a Kollégium által rendszeresített munkabizottságokban levéltáros kollégák munkálták ki.

Jelentősen előrehaladt a levéltári anyag tárolására és használatára vonatkozó ajánlás kidolgozása is, amelyet a Kollégium első olvasatban meg is tárgyalta. A szöveg véglegesítése és elfogadása 2003-ra húzódik át.

A Kollégium 2002-ben öt munkabizottságot működtetett, ezek az alábbiak:

- Fonszerkesztési és segédletkészítési munkabizottság
- Iratkezelési munkabizottság
- Állományvédelmi munkabizottság
- Segédletkészítési és informatikai munkabizottság és
- Oktatási munkabizottság

A Kollégium megvizsgálta a munkabizottságok programjai. A munkaprogramok végrehajtásáról írásbeli beszámolók készültek.

A Kollégiumnak a tárgyévben is kiemelt feladata volt a nyilvános magánlevéltárak részére, valamint a veszélyeztetett levéltári anyag megmentése érdekében kiírt zártkörű meghívásos pályázat szakmai véleményezése és a rendelkezésre álló összeg felosztására irányuló javaslat elkészítése. A két pályázattal kapcsolatos adatok az alábbiakban foglalhatók össze (a zárójelben a 2001. év vonatkozó adatai szerepelnek):

NYILVÁNOS MAGÁNLEVÉLTÁRAK TÁMOGATÁSA		
Igényelt összeg	Elnyert összeg	Pályázó intézmények

		száma
36 925 664 (30 002 698) Ft	26 000 000 (26 000 000) Ft	30 (26)

Mind a pályázó intézmények száma, mind az általuk igényelt összeg mintegy 20%-kal emelkedett, miközben a rendelkezésre álló pénzeszközök nagysága változatlan maradt.

VESZÉLYEZETETT LEVÉLTÁRI ANYAG MEGMENTÉSE C. PÁLYÁZAT				
	Igényelt	Elnyert		Arány
Általános levéltárak	189 011 845	114 726 000	(110 588 000)	83,13%
Városi levéltárak	3 698 250	2 971 000	(3 810 000)	2,15%
Szaklevéltárak	14 804 662	7 705 000	(7 508 000)	5,58%
Közlevéltár összesen	207 514 757	125 402 000	(121 906 000)	90,87%
Nyilvános magánlevéltár összesen	31 508 131	12 598 000	(16 094 000)	9,13%
Magyar Országos Levéltár	18 636 200	18 636 000	(22 270 000)	13,5%
Budapest Főváros Levéltára	17 763 000	14 327 000	(13 999 000)	10,38%
Egyéb önkormányzati levéltárak	156 310 895	84 734 000	(78 129 000)	61,4%
Szaklevéltárak	14 804 662	7 705 000	(7 508 000)	5,58%
Nyilvános magánlevéltárak	31 508 131	12 598 000	(16 094 000)	9,13%

Az elmúlt években a pályázatok az egyik legfontosabb, állományvédelmi célokra fordítható pénzforrásai lettek a levéltáraknak. 2002-ben a pályázati kiírási feltételek, ill. a pályázati prioritások nem változtak lényegesen a korábbi évekhez viszonyítva. A Kollégium főleg a restaurálást, az állományvédelmi kötészeti munkát, a mikrofilmmezést, ill. az ezt elősegítő feladatokat és az állományvédelmi anyagok vásárlását támogatta kiemelten.

Összesen 63 intézmény adott be pályázatot, közülük a Román Ortodox Egyház Levéltára, a Magyarországi Unitárius Egyház Levéltára, a Veszprémi Egyetem Levéltára, a Ráday Levéltár és a Semmelweis Egyetem Testnevelési Karának Levéltára nem kapott pénzt, mivel benyújtott pályázatuk nem felelt meg a kiírásnak. A Kollégium meghallgatta a levéltári vezető szakfelügyelő beszámolóját is a szakfelügyelet 2001. évi munkájáról és jóváhagyta annak 2002. évi munkatervét. Budapest, 2003. január 29.

Dr. Koroknai Ákos
a Levéltári Kollégium elnöke
mint a Magyar Országos Levéltár mb.
főigazgatója